

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 500.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796475998448/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- 28 *forleibte*: forelskede.
- 29 *hengt* (...) *pidsket*: hængning var den typiske straf for tyveri, (offentlig) piskning for løsavtagelse. – *Spindehuset*: straffeanstalten for kvinder. – *De gamle Propheter* (...) *duer intet*: gl. da. ordsprog, *Man* 9373. – *Ivo* (dvs. den) *der vil lyve* (...) *Ihukommelse*: gl. da. ordsprog, *DgO* VII, 1 (1983), s. 282.
- 30 *Snak for din Æske*: Sludder! – *Mammeselle*: fordansket form af det fr. Mademoiselle, brugt i høflig (her lidt ironisk) tiltale af yngre ugift kvinde, bl.a. af ung pige, der tjener i finere familier. – *er i Lyste*: føler seksuelt begær. – *Carosser*: lukkede vogne til personbefordring, kareter. – *fixere*: narre. – *staalet af en gammel Comoedie*: i den antikke rom. komedie, særlig hos Plautus (ca. 250-184 f.v.t.), hvormed Holberg var fortrolig, og i den nyere tids mange efterligninger af dens mønstre forekommer der hyppigt en intrige, der tilsigter at franarre husherren penge. – *kommer*: kom (bydemåde flertal). – *Paris og Helene*: trojansk-gr. elskerpar i den gr. mytologi, jvf. *Ulysses Von Ithacia*. – *Votmer*: stemmer. – *Caprice*: lune. – *Henseende*: hensigt. – *Interesse*: egen nytte. – *mend*: såmand (mild ed). – *Vota*: stemmer. – *Mulier taet in Echesia*: lat.: kvinden bør tie i forsamlingen, Kor. 1, 14,34.
- 31 *Herreds-Fogd*: øverste embedsmand (dommer og politimester) i et herred, se også n.t.s. 81. – *Æble-Kielling*: nedsættende betegnelse for gadehandlerske, der solgte æbler. – *Invention*: påfund.
- 32 *Pillestrædet*: gade i det centrale Kbh. – *ryste* (...) *ud*: udruste.
- 33 *Assemblé*: forvansket fr.: assemblée, selskab. – *Kaarse-Dantzen*: folkedansen krydstur. – *ritze*: ridse, tegne. – *Gad Hansen!*: misforståelse af »la cadance«, jvf. I,6, slutn. og n.t.s. 26. – *Garsong*: se n.t.s. 14. – *Soldan*: se n.t.s. 10. – *Mær*: stærkt nedsættende betegnelse for kvinde (egl. om gl. hoppe); misforståelse af fr.: mère: mor.
- 34 *Pimpenille*: nedsættende betegnelse for kvinde. – *kuage*: kigge. – *smak Familie*: agtværdig, respektabel f. – *Mangelstøcken*: rund stok, der anvendtes til tøjrulning.
- 35 *Ramme*: træstel, hvorpå stof udspændtes under syning; at øy på sin ramme var udtryk for en typisk kvindelig syssel. – *Que voules vous?*: fr.: hvad vil De? – *Fripon* (...) *le diantré*: fr.: bandit, slyngel, slubbet, uduelige rad, dumme karl, døgenigt, måtte pesten kvæle dig, måtte Fanden tage dig, føre dig bort, styrte dig ned, måtte Djævelen –, – *Dans Paris*: forkert fr.: i Paris. – *Comment*: fr.: hvordan. – *Monsieur! mais non pas*: fr.: herre! men ikke.
- 36 *Maitre de Langue*: fr.: sproglærer. – *exercere*: praktisere, øve mig i. – *me, te*: fr.: mig, dig. – *Dieu donne* (...) *Paris*: ukorrekt fr.: Gud give, at vi var i Paris. – *aussi*: fr.: også. – *bougre!* (...) *gourmand!*: uduelige rad, fedthas, ædedolk. – *à la place Maubere* (...) *pont neuf*: fejlagtigt fr.: på Maubère-pladsen eller på Pont-Neuf; disse to parisiske loka-